

Abdul Khoram <abdulkhoram01@gmail.com>

Artic

2 messages

Abdulwahid Khoram <khoramabdulwahid@gmail.com>
To: abdulkhoram01@gmail.com

Wed, Nov 1, 2017 at 1:00 PM

نویسنده: داکتر عبدالواحد خرم

در مورد رشد و گسترش مدنیت تاجیک از عصر ۱۶ تا قرن بیست:

در دوره تیمور زبان نشر تاجیک در حال از بین رفتن بود. او می گفت تاجیک را نباید کشت و باید از مغزش استفاده کرد و روغن نمود. این شخص جای قهرمانان ملی تاجیک را خالی ساخت. وی به ترکان اصول حکومت داری را که نمی دانستند، آموزش داد.

آنچه فارسی زبانان شیعه مذهب را که تیمور نفرت داشت به قتل رسانید، تیمور سنی متعصب بود، بعد ها در شیوه حکومت داران وارثان تیمور یک نوع آسودگی سیاسی در سمرقند و هرات بوجود آمد.

بایس اونغور و الغ بیگ در پیشرفت علم، صنعت سهم مثبت گذاشتند. هرات با دایره ادبی به سمرقند در آموزش علوم طبیعی شهرت یافت، در کنار الغ بیگ عالمان برجسته همچو علی قوشچی، غیاث الدین جمشید و قاضی زاده رومی فعالیت داشتند.

از نمونه های شهکاری های شان می توان از رصد خانه به عنوان "زیچی کورگانی"، بنیاد مدرسه های الغ بیگ، شیردار و طلا کاری در شهر زیبای سمرقند نام برد. کورگان اصلا معنی داماد را می دهد.

در هرات و بلخ شاعران همچو علی شیر نوایی، عبدالرحمن جامی، بدرالدین هلال، کمال خجندی و صد های دیگر شهره یافت. اگر سنجایای انسانی زاده محیط است پس محیط را بایست انسانی ساخت.

محیط آسوده باعث ظهور چنین نمونه های خاص گردید. همزمان صنعت مصور سازی و خوش نویسی یعنی کالیگرافی را آموزنده گان نزد میر علی خطاط در هرات فرا می گرفتند. در رونق بخشی این فنون نقش سلطان علی مشهدی برجسته تر از همه بوده است.

تهاجم اقوام اوزبیک و شکست خوانین استراخان پریشانی زیاد را به تاجیکان آسیای میانه ببار آورده و تعداد زیاد آنها را آواره ساخته از محلات شهر نشینی به نزدیک کوه ها و در عمق دره ها با تسلیت دادن به خویشان تحت عنوان کوه پناه خدا می انجامد.

این ها همه در حالی اند که مدنیت با فارسی مخلوط هندوستان نیرومند می گردد. حسن دهلوی، امیر خسرو دهلوی در زمان سلطنت سلطان محمود غزنوی فرهنگ تاجیک را به هند می برد.

بابر شاه فرهنگ تاجیکان را در هندوستان در دوره بابرین گسترش می دهد. این سلسله در گسترش فرهنگ فارس سهم خوبی تاریخی دارند.

تاسیس امپراطوری مغل های بزرگ در رونق صنعت و فرهنگ مردم فارس نقش مهم گذاشت. وارثان تیمور و بابر نواده اش اساس گذار این مدنیت بودند.

در زمان شاه جهان، اورنگزیب صنعت های مختلف از آریایی به ارث مانده است، شهر اگره، دهلی و حیدر آباد چهره مردم ماست، بدون شک بیست سال کامل حاکمیت قطب الدین ایبک بی تاثیر نبوده است.

بنای فرهنگی تاج محل در ساحل دریا جمنا در اگره را روح فارس در تن هند می نامند. آن زمان این حوزه ادبی خیلی پر قوت بود، زنجیره ادبی امیر خسرو دهلوی و بعد ها اقبال لاهوری، حسن دهلوی و میرزا اسد الله غالب سمنگانی در نظام الدین اولیا با شهره میرزا عبدالقادر بیدیل این گره ها را محکم بست و آن زمان کشوری بنام پاکستان وجود نداشت. گل کنده حیدر آباد محل زیبا در فراز تپه هایست که آثار، حفریات و ابدات آن از زمان حاکمیت شاهان ایران و رایج بودن زبان فارسی حکایه دارد. این محل ایست که بزرگترین الماس دنیا به نام الماس کوه نور (مشابه یک کوه و همچو نور با جلایش) از اینجا به کابل و از آنجا به پشاور و بعد توسط دلپ سنگ به لندن انتقال می یابد.

نمونه برجسته ای که از ویژه گیهای مدنیت هندوستان حکایت می دارد همانا لغت نگاری است یعنی پیدایش فرهنگ ها ادامه یافت این فرهنگ ها مانند فرهنگ عمید، چراغ هدایت و غیره.

زبان فارسی زبان دوم دین اسلام است، سرود ملی پاکستان و شباهت اردو و فارسی در نوشتار ریشه عمیق از زبان سنسکریت دارد که استعمار بریتانیا ترجیح داد تا اردو تقویت و گسترش منطوقی یابد و فارسی گوئی و فارسی نویسی تقلیل یابد سال های حاکمیت رضا شاه و ظاهر شاه شوروی و سیاست مداران ماسکو بنا بر اختلافات شان با شاه ایران فارسی یا پارسی را در افغانستان بنام دری به مثابه یک لهجه آن هم تحقیر آمیز مبدل ساختند.

ما خوشحال به انیم که دین اسلام به کشور ما غلبه حاصل کرد و حق بر باطل پیروز گشت و اعراب مردمان این سرزمین ها را از آتش پرستی و بت پرستی نجات دادند.

اما شوربختانه با تجاوز اعراب بدون دعوت و تبلیغ به جبر و اکراه خلاف آموزه های شریعت و سنت پیامبر بزرگ اسلام فارسی ستیزی نیز آغاز گشت و چیزی از فارسی باقی نماند. اینجا ست که فردوسی بزرگ خانه به خانه و به آدرس های مختلف می شناید و لغات و کلمات فارسی را جمع و این زبان شیرین را دوباره احیا و زنده می سازد.

حتی در حال حاضر از جمله ۲۵ زبان رسمی در کشور کبیر هند که از لحاظ نفوس دومین کشور دنیا است و تنها دهلی اش به اندازه مملکت ما اهالی دارد، یکی هم فارسی است.

با آنکه فارسی گوئی در افغانستان به مانعت ها و تخریبات سازماندهی شده حلقات حاکم خصوصا پس از اشغال کشور توسط ناتو چالش های خود را یافته است اما روند گویش و نگارش نورمال دارد و

Abdulwahid Khoram <khoramabdulwahid@gmail.com>
To: abdulkhoram01@gmail.com

Wed, Nov 1, 2017 at 1:03 PM

[Quoted text hidden]

